

उच्च शिक्षण विभागाच्या अधिनस्थ असलेली सर्व अकृषी विद्यापीठे व सर्व संस्था यांची आर्थिक सक्षमता वाढविण्यासंदर्भात अभ्यास करण्यासाठी गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था, पुणे संस्थेची नेमणूक करण्याबाबत....

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण/२०२४/प्र.क्र.१७/विशि-२

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई -४०० ०३२.

दिनांक :- २९ फेब्रुवारी, २०२४.

संदर्भ :- कुलगुरु, गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था, पुणे यांचे पत्र.

प्रस्तावना :- मानव संसाधन विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांनी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० लागू केलेले आहे. त्यानुसार राज्यात राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० ची अंमलबजावणी सुरु आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० अंतर्गत विद्यापीठ व महाविद्यालयांच्या आर्थिक स्थितीबाबत अहवाल तयार करुन विद्यापीठे आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करण्यासंदर्भात दि.०१.०६.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रा.श्याम शिरसाट, प्र-कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करण्यात आली होती. सदरहू समितीने त्यांचा अहवाल शासनास सादर केला आहे.

तथापि राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० ची प्रभावी अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टिने उच्च शिक्षण विभागाच्या अधिनस्थ असलेली सर्व अकृषी विद्यापीठे व सर्व संस्था आर्थिक दृष्ट्या सक्षम करण्याच्या दृष्टिने अधिक अभ्यास करण्यासाठी अग्रगण्य असलेली गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था, पुणे यांची नेमणूक करण्यास व या संस्थेमार्फत नेमलेल्या समितीस मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- उच्च शिक्षण विभागाच्या अधिनस्थ असलेली सर्व अकृषी विद्यापीठे व सर्व संस्था यांची आर्थिक सक्षमता वाढविण्यासंदर्भात अभ्यास करण्यासाठी गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था, पुणे संस्थेची नेमणूक करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. तसेच गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था, पुणे यांच्याकडून वरीलप्रमाणे अभ्यासाठी नेमण्यात येणाऱ्या खालील समितीस मान्यता देण्यात येत आहे :-

अ. क्र.	सदस्यांचे नाव	पदनाम
१.	डॉ.नरेद्र जाधव	अध्यक्ष
२.	डॉ.अजित रानडे	समन्वयक
३.	प्रो.अभय पेठे	सदस्य
४.	श्री.विश्वनाथ गिरिराज	सदस्य
५.	डॉ. विशाल गायकवाड	सचिव

३. सदरहू अभ्यासासाठी गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्थापुणे, यांना विविध बाबींचा खर्च भागविण्यासाठी रु.१८,०५,४००/- इतक्या रक्कमेस मान्यता देण्यात येत आहे.
४. सदर समिती उच्च शिक्षण विभागाच्या अधिनस्थ असलेली सर्व अकृषी विद्यापीठे व सर्व संस्था यांची आर्थिक सक्षमता साध्य करण्यासाठी पुढील बाबींचा अभ्यास करणार आहे:-
  - a. उच्च शिक्षण संस्थांना जागतिक स्तरावर कशा प्रकारे वित्तीय सहाय्यता प्राप्त होते, याचा अभ्यास करणे.
  - b. सद्यस्थितीत महाराष्ट्रातील उच्च शिक्षण देणाऱ्या संस्थांना कश्याप्रकारे निधी प्राप्त होतो याचा अभ्यास करणे. तसेच यातील असमानता आणि विसंगती शोधणे.
  - c. सर्व अकृषी विद्यापीठे व उच्च शिक्षण देणाऱ्या संस्थांची विद्यमान आर्थिक स्थितीविषयक अहवाल व तूट भरून काढण्यासाठी उपाय योजना.
  - d. उच्च शिक्षणामध्ये भागिदारी व गुंतवणुकीतून आर्थिक सहाय्य उभारण्यासाठी प्रोत्साहन देणे.
  - e. पर्यायी वित्त पुरवठा मॉडेलचा संपूर्ण उच्च शिक्षण व्यवस्थेच्या प्रवेश क्षमता, गुणवत्ता, शैक्षणिक शुल्क तसेच संभाव्य परिणामांवर पडणारा अनुकूल प्रभावाची समीक्षा करणे व इतर अनुषंगिक बाबी.
५. सदर संस्था त्यांचा अंतरिम अहवाल तीन महिन्यांच्या आत तसेच अंतिम अहवाल सहा महिन्यांच्या आत शासनास सादर करील.
६. वरील अभ्यास करण्यासाठी येणारा खर्च “डब्ल्यू-६, २२५१- सचिवालयीन- सामाजिक सेवा, ०९० - सचिवालय, (०१) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग (०१) (०१) उच्च व तंत्र शिक्षण (२२५१ ०४०९), २८, व्यावसायिक सेवा” या लेखाशीर्षाखाली उपलब्ध असलेल्या विभागाच्या मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात येणार आहे.
७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२२९१७४४११७५०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(शरद कोकाटे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल तथा कुलपती यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
- २) कुलगुरु, सर्व अकृषी विद्यापीठे.
- ३) मा.मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग), यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई

- ५) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ.
- ७) उपसचिव (विशि), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.
- ९) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता) - १/२ महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १०) महालेखापाल, (लेखापरीक्षण) - १/२ महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १४) सर्व सहसंचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
- १५) सर्व अधिदान व लेखा अधिकारी.
- १६) नियोजन विभाग, (का-१४७१) मंत्रालय, मुंबई.
- १७) वित्त विभाग, (व्यय-५) (अर्थसंकल्प-३/८१२/) मंत्रालय, मुंबई.
- १८) निवडनस्ती (विशि-२), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.